

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 1. novembra 2019. godine
Br. ref.:RK 1463/19

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI 201/18

Podnosilac

Selami Taraku

**Ocena ustavnosti presude Rev. br. 322/2018 Vrhovnog suda
od 15. oktobra 2018. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Selami Taraku iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa ovlašćeni zastupnik Naim Krasniqi iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Rev. br. 322/2018 Vrhovnog suda od 15. oktobra 2018. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom podnosilac zahteva tvrdi da su mu povređena prava garantovana članom 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i članom 46. [Zaštita Imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), i članom 6. (Pravo na pravično suđenje), članom 1. Protokola br. 1 (Zaštita imovine) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP) kao i članom 10. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: UDLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 [Jurisdikcija i Ovlašćene Strane] Ustava, članu 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 21. decembra 2018. godine, podnosilac je podnev zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 8. januara 2019. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Bekim Sejdiu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gërxhaliu Krasniqi (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Radomir Laban (članovi).
7. Dana 1. februara 2019. godine, podnosilac zahteva je dostavio Sudu dodatna dokumenta.
8. Dana 27. marta 2019. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i kopiju zahteva je prosledio Vrhovnom sudu.
9. Dana 8. oktobra 2019. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu za neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 19. maja 2016. godine, odlukom br. 1/73 Rektorata Prištinskog Univerziteta „Hasan Priština“ (u daljem tekstu: Rektorat) podnosiocu zahteva je prekinut radni odnos na mestu predavača na Fakultetu umetnosti zbog dostignute starosne dobi za penzionisanje.
11. Dana 11. novembra 2016. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu Osnovnom sudu u Prištini protiv Rektorata u kojoj je tražio da se Rektorat

obaveže na isplatu tri plate nakon penzionisanja i tri plate kao jubilarnu nagradu.

12. Dana 29. maja 2017. godine, Osnovni sud u Prištini je [presudom C. br. 2797/16] usvojio tužbu podnosioca zahteva i obavezao je Univerzitet u Prištini da tužiocu na ime naknade za tri propratne plate za penziju i tri plate za jubilarnu naknadu, isplati sumu od 6,160.2 evra, kao i troškove postupka u visini od 404 evra, sve ovo uz zakonsku kamatu od 8% počev od 14.11.2016. godine. U obrazloženju Osnovnog suda se između ostalog navodi: *„Opštim kolektivnim sporazumom Kosova, usvojenog od Vlade Kosova i Privredne komore Kosova – čije se odredbe primenjuju u celoj teritoriji Kosova, članom 52. je predviđeno pravo radnika na isplatu za pratnju u penziju i članom 53. je predviđeno pravo jubilarne nagrade nakon penzionisanja. Sud ocenjuje da ovo pravo pripada tužiocu u smislu gore navedenih odredaba, zbog čega je i odlučio da prihvati njegov tužbeni zahtev kao osnovan.”*
13. Neutvrđenog datuma, Rektorat je na presudu Osnovnog suda u Prištini uložio žalbu Apelacionom sudu zbog *„pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se žalba prihvati, tako da se pobijena presuda preinači i da se odbije tužbeni zahtev tužioca.”*
14. Dana 14. maja 2018. godine, Apelacioni sud je [presudom Ac. br. 4531/2017] odbio, kao neosnovanu, žalbu Rektorata i u potpunosti potvrdio presudu Osnovnog suda. U obrazloženju, Apelacioni sud navodi: *“Žalbeni navodi u vezi sa pogrešnom primenom materijalnog prava, su neosnovani. Ovo iz činjenice da Opštim kolektivnim sporazumom Kosova, u članu 52. je predviđeno da zaposleni ima pravo na jubilarnu nagradu, a s druge strane član 53. Opšteg kolektivnog sporazuma Kosova predviđa da zaposleni prilikom penzionisanja uživa pravo na propratnu isplatu i to od tri mesečnih plata. Prema tome, ovaj sud ocenjuje da je prvostepeni sud pravično primenio materijalno pravo kada je prihvatio tužbeni zahtev tužioca [...]”*
15. Neutvrđenog datuma, Rektorat je na presudu Apelacionog suda podneo Vrhovnom sudu zahtev za reviziju *“zbog pogrešne primene materijalnog prava sa predlogom da se dve presude sudova nižih instanci preinače i da se odbije tužbeni zahtev tužioca ili da se iste ponište i da se predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.”*
16. Dana 10. oktobra 2018. godine, Vrhovni sud je presudom Rev. br. 322/2018 prihvatio reviziju Rektorata, i preinačio presude Osnovnog i Apelacionog suda, na način da je odbio kao neosnovanu tužbu podnosioca zahteva za obavezivanje Rektorata da podnosiocu zahteva isplati u ime naknade tri propratne penzijske plate i jubilarnu nagradu. U ovoj presudi se, između ostalog navodi i sledeće:

„Pitanje propratnih isplata za penziju i jubilarne nagrade prilikom penzionisanja akademskog osoblja sa imenovanjem redovnog profesora nije regulisano ni Zakonom Br. 04-037 o Visokom obrazovanju Republike Kosova niti Statutom Univerziteta „Hasan Prishtina“ u Prištini, gde je naveden statut svakog nosioca visokog obrazovanja.

Oba suda su pogrešno primenili materijalno pravo kada su se prilikom prihvatanja tužbenog zahteva tužioca zasnivali na odredbe Opšteg kolektivnog ugovora, ovo zato što rektorat i dekanati nisu zaključili aneks ugovora sa odgovarajućim sindikatima univerziteta i fakulteta za plaćanje ovih plata za akademsko osoblje sa nazivom profesor. Prema tome, za plaćanje ovih plata tužioci ne mogu da se pozivaju na Opšti kolektivni ugovor iz razloga što su za radnike ove ugovore potpisali Ujedinjeni nezavisni sindikati Kosova (UNSK), Vlada Kosova – Premijer Republike Kosovo, za poslodavca Privredna komora Kosova i Ekonomsko – socijalni savet – njegov predsedavajući i za Poslovni savez Kosova – njegov predsednik. Kao što se vidi, za akademsko osoblje sa nazivom profesor ovaj ugovor nisu potpisali rektorat a ni dekanati sa odgovarajućim sindikatima.”

Navodi podnosioca

17. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu redovni sudovi povredili prava zaštićena članom 31. i 46. Ustava u vezi sa članom 6. i članom 1. Protokola br. 1 EKLJP i prava zagarantovana članom 10. UDLJP-a jer nakon penzionisanja njemu nije omogućena isplata jubilarne nagrade i ostale beneficije koje dolaze uz jubilarnu nagradu.
18. Podnosilac zahteva navodi da osporena odluka nije u skladu sa dosadašnjom sudskom praksom Vrhovnog suda, navodeći konkretnu odluku u kojoj je Vrhovni sud odlučio drugačije.
19. Podnosilac obrazlaže povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP navodeći, *„da je Vrhovni sud Kosova pogrešno i netačno tumačio materijalno pravo, nije se pozivao kako treba na Zakon o radu, na Opšti kolektivni sporazum i uopšte se nije pozivao na Kolektivni sporazum koji je potpisan od Ministra Obrazovanja [R.B.] i UNSK-a dana 11.04.2014. godine.”*
20. Po podnosiocu zahteva, *„Vrhovni sud Kosova i sama sudija u predmetu, u vezi sa Opštim kolektivnim Sporazumom IMA DVA SUPROTNJA MIŠLJENJA [...] U predmetu REV. Nr. 98/2017 Vrhovni sud Kosova kaže da se REVIZIJA ODBIJA prihvatajući stav [...] da je Kolektivni Sporazum prihvatljiv iako u ovom predmetu Ogranak konkretnog Sindikata nije imao ugovor sa Konkretnim poslodavcem“.*
21. Dalje, naglašavajući da Vrhovni sud ne pravi razliku između imperativnih i fakultativnih odredbi Zakona o radu i Kolektivnog sporazuma, podnosilac se poziva na član 4 Opšteg kolektivnog sporazuma, koji određuje da: *„Odredbe OKSK-a obavezuju poslodavce koji, na bilo kakav način, vrše ekonomske, neekonomske delatnosti i civilne usluge. Kolektivni Sporazum se može sklopiti i na nivou Ogranka i Preduzeća“.* U vezi sa ovim, podnosilac tvrdi da je Opšti Kolektivni sporazum *“obavezan, dok ogranci sindikata mogu da sklapaju kolektivne ugovore, ali je to fakultativno”.*
22. Podnosilac takođe naglašava da *„Ne stoji da u ime UP-a nije sklopljen kolektivni ugovor i ovo je potvrđeno Kolektivnim ugovorom koji je sklopljen od strane Ministra [R.B.] dana 11.04.2014. godine i UNSK-a [...] Vrhovni Sud*

je zaobišao Kolektivni Ugovor koji uključuje i Univerzitetsko osoblje a posebno ovaj ugovor daje snagu Kolektivnom sporazumu u članu 2 koji kaže da za pitanja koja nisu navedena u Kolektivnom ugovoru Obrazovanja na Kosovu, primenjivaće se Opšti Kolektivni Sporazum.“

23. Podnosilac nadalje obrazlaže povredu člana 46. Ustava u vezi sa članom 1. Protokola 1. EKLjP navodeći: „Vrhovni sud povređuje prava podnosioca zahteva za njegovo pravo na penzijske plate po presudama prvostepenog suda i drugostepenog suda, [...], legitimno očekivanje podnosioca se zasniva na njegovo pravo na nadoknadu i ishod pravosnažnih odluka i njegovog prava na penzijske plate [...] podbačaj da bi priznao podnosiocu pravo po pravosnažnim presudama koje su odbijene od Vrhovnog suda sadrži neposrednu povredu prava na svojinu [...]“.
24. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da usvoji zahtev, kao prihvatljiv i da proglasi ništavnom i vrati na ponovno odlučivanje presudu Rev. br. 322/18 Vrhovnog suda od 10. oktobra 2018. godine.

Relevantne zakonske odredbe

Zakon br.03/L-212 o radu (Od 1. novembra 2010. godine)

Član 90 Kolektivni ugovor

1. *Kolektivni ugovor može da bude zaključen između:*
 - 1.1. *organizacije poslodavaca ili njegovih predstavnika; i*
 - 1.2. *organizacija posloprimalaca ili u slučaju da organizacije (sindikati) ne postoje, nekog drugog predstavnika zaposlenih;*
2. *Kolektivni ugovor može da bude zaključen:*
 - 2.1. *na nivou zemlje;*
 - 2.2. *na nivou struke;*
 - 2.3. *na nivou preduzeća.*
3. *Kolektivni ugovor treba biti sačinjen na pismenom načinu na zvaničnim jezicima Republike Kosovo.*
4. *Kolektivni ugovor može da bude sklopljen za vremenski određeni period ne duži od tri (3) godine;*
5. *Kolektivni ugovor se odnosi na poslodavce i njihove zaposlene koji se slažu da ih kolektivni ugovor obaveže;*

6. Kolektivni ugovori ne mogu da sadrže takve odredbe koje ograničavaju prava zaposlenih ili koji za posledice imaju nepovoljnije radne uslove nego one određivane sa ovim Zakonom.

7. Poslodavac stavlja na raspolaganju zaposlenima jedan primerak Kolektivnog Ugovora.

8. Kolektivni ugovor upisuje se u Ministarstvo u skladu sa uslovima i kriterima određenih sa podzakonskim stavom.

9. Za rešavanje raznih sporova na pomirljiv način i razvijanju konsultacija iz oblasti zapošljenja, socijalne zaštite i radnih ekonomskih politika od strane predstavnika poslodavaoca, posloprimalaca i Vlade, u svojstvo socijalnih partnera, sa posebnim zakonskim-podzakonskim aktom osniva se Ekonomski-socijalni savet.

10. Druga pitanja socijalnog dijaloga uređuju se sa posebnim zakonskim ili pod-zakonskim stavom zavisi od postignutom sporazumu između socijalnih partnera.

Zakon br. 04/L-037
o visokom obrazovanju u Republici Kosovo
(od 29. avgusta 2011. godine)

Član 28
Uslovi rada osoblja

1. Statut jedne javne institucije visokog obrazovanja sadrži odredbe u vezi imenovanja, mandata, unapređenja na položajima, discipline, suspenzije, udaljavanje sa posla ili penzionisanja.

2. Osnovni uslužni uslovi osoblja za nosioce visokog obrazovanja su u skladu zakonom na snazi.

3. Ostali uslovi za uslugu osoblja javnog nosioca visokog obrazovanja, određuju se od strane upravnog saveta dotičnog nosioca, koji omogućuje adekvatan kadar za konsultacije sa zvanično priznatim sindikatima sa predstavnicima osoblja i Ministarstva.

4. Svaki član osoblja zapošljava se na osnovu individualnog ugovora sa nosiocem visokog obrazovanja. Takav ugovor obuhvatiće aranžovanje za redovno ocenivanje performance kadra (obuhvatajući, kada je to povoljno, direktno praćenje nastave) i jedan složeni proces za podršku njegovog ličnog razvoja.

5. Statut nosioca visokog obrazovanja reguliše učestvovanje međunarodnih eksperta u imenovanju akademskog osoblja sa statusom profesora.

6. Statut nosioca visokog obrazovanja obuhvata odredbe, koje određuju okolnosti, na osnovu koju jedan član osoblja može biti zapošljen na nekom

drugom radom mestu koje se plaća ili se ne plaća i koje ograničavaju zakonsku odgovornost poslodavca u takvim slučajevima.

Opšti kolektivni sporazum Kosova

(potpisan 18.03.2014. godine i stupio na snagu 01.01.2015. godine)

Na osnovu člana 90. Zakona o radu, odredbi Zakona o ekonomsko – socijalnom savetu i Zakonu o sindikalnom organizovanju na Kosovu; poslodavačke organizacije (Privredna komora Kosova i Poslovni savez Kosova); organizacije zaposlenih (Unija nezavisnih sindikata Kosova) i Vlada Republike Kosova (Ministarstvo za rad i socijalnu zaštitu), sklapaju:

Opšti kolektivni sporazum Kosova

Član 2

[Oblast primene]

- 1. Odredbe OKSK-a, obavezuju stranke u ovom Sporazumu u privatnom, javnom i državnom sektoru (na opštem nivou, na nivou ogranka i na nivou preduzeća).*
- 2. Odredbe OKSK-a se primenjuju za učenike, studente i za stručno osposobljavanje.*
- 3. Odredbe OKSK-a se primenjuju i za posloprimce i zaposlene sa stranim državljanstvom, ili bez državljanstva, koji vrše ekonomske delatnosti u Republici Kosova.*
- 4. Odredbe OKSK-a se ne primenjuju za poslodavce ili njihove predstavnike, i za posloprimce ili njihove predstavnike, definisanih u Članu 2., stav 4, Zakona o Radu na Kosovu.*

Član 3

[Primena i sveobuhvatnost]

Odredbe OKSK-a se primenjuju na celoj teritoriji Republike Kosova

Član 4

- 1. Odredbe OKSK-a obavezuju poslodavce koji, na bilo kakav način, vrše ekonomske, neekonomske delatnosti i civilne usluge. Kolektivni Sporazum se može sklopiti i na nivou Ogranka i Preduzeća.*
- 2. Ogranci Sindikata neekonomskih delatnosti (civilne, javne službe i javna preduzeća), sklapaju poseban ugovor sa njihovim poslodavcima (nadležnim ministarstvima, Javne Uprave, Obrazovanja, Zdravstva, itd.), u skladu sa njihovim specifikacijama.*

Član 5

OKSK važi za sve zaposlene koji rade kod poslodavaca čije je sedište na teritoriji Kosova

Član 52 Jubilarne nagrade

- 1. Zaposleni ima pravo na jubilarnu nagradu i to za:*
 - 1.1. za 10 godina neprekidnog radnog iskustva kod zadnjeg poslodavca, u iznosu od jedne njegove mesečne plate;*
 - 1.2. za 20 godina neprekidnog radnog iskustva kod zadnjeg poslodavca, u iznosu od dve njegove mesečne plate;*
 - 1.3. za 30 godina neprekidnog radnog iskustva kod zadnjeg poslodavca, u iznosu od tri njegove mesečne plate.*
- 2. Poslednji poslodavac je taj koji plaća jubilarne poklone.*
- 3. Jubilarni poklon se plaća u roku od mesec dana, nakon ispunjivanja uslova iz ovog stava.*

Član 53 Nadoknada u slučaju penzionisanja

Zaposleni u trenutku penzionisanja uživa pravo na prateću isplatu u visini od tri (3) mesečnih plata koje je dobio u tri (3) zadnja meseca.

Kolektivni ugovor pred-univerzitetskog obrazovanja (potpisan 11.04.2014. godine)

Član 1 Svrha

- 1. Svrha Kolektivnog ugovora za preduniverzitetsko obrazovanje je da jasnije i detaljnije definiše prava, odgovornosti i obaveze strana u ovom ugovoru.*
- 2. Na ovoj ugovor se mogu pozvati i imati koristi i zaposleni u visokom obrazovanju kada sastavljaju ugovore drugog reda za one odredbe koje predstavljaju opšti standard u odnosu između poslodavca i zaposlenog, a koji su navedeni u međunarodnim ugovorima o radu i Zakonom o radu Republike Kosovo.*
- 3. Za univerzitetske i naučne nastavnike i pomoćno osoblje u visokom obrazovanju i kulturi, aneks ugovori se sklapaju između rektorata i dekanata, s jedne strane, i odgovarajućih sindikata svakog univerziteta i fakulteta, s druge strane.*

4. Za sindikalne organizacije i DOO mogu se sklapati ugovori drugog nivoa.

*Član 2
Primena ugovora*

1. Za prava i obaveze koje nisu navedene u ovom ugovoru, primenjivaće se zakonski propisi na snazi i opšti kolektivni ugovor.

1.1 Odredbe ovog kolektivnog ugovora se primenjuju na sve zaposlene u svim javnim i privatnim institucijama pred-univerzitetskog obrazovanja (predškolsko, osnovno, niže srednje i više srednje obrazovanje) na teritoriji Republike Kosovo koje su članice USONK-a.

*Član 36
Garancija plate*

[...]

9. Radnici (članovi USONK-a) koji odlaze u penziju imaju pravo na jubilarnu nagradu [...].

10. Radnici (članovi USONK-a) koji odlaze u penziju imaju pravo na propratnu isplatu u visini od tri (3) plate po prosečnoj vrednosti tri poslednje plate radnika.

*Član 51
Prelazne odredbe*

1. Odredbe ovog Kolektivnog ugovora koje imaju finansijske implikacije počinju da se primenjuju od 01.01.2015. godine, dok će se druge odredbe poeti primenjivati odmah.

*Član 52
Ukidajuće odredbe*

1. Stupanjem na snagu ovog ugovora stavlja se van snage Kolektivni ugovor za zaposlene u osnovnom i srednjem obrazovanju na Kosovu.

Kolektivni ugovor o obrazovanju na Kosovu
(potpisan 18.04.2017. godine)

*Član 2
Primena ugovora*

1. Za prava i obaveze koje nisu navedene u ovom Ugovoru, primenjivaće se zakonski propisi na snazi i opšti kolektivni ugovor.

1.1 Odredbe ovog kolektivnog ugovora se primenjuju na sve zaposlene u svim javnim i privatnim institucijama pred-univerzitetskog obrazovanja

(predškolsko, osnovno, niže srednje, više srednje obrazovanje, specijalne škole i kompetitivne centre) i institucije visokog obrazovanja na celoj teritoriji Republike Kosovo koje su članice USONK-a.

1.2 Odredbe ovog kolektivnog ugovora se primenjuju na sve poslodavce u sektoru obrazovanja, (Opštinski DOO, KD Univerziteta i institucija visokog obrazovanja, MONT, itd.) u javnom sektoru i obrazovno-naučnim privatnim institucijama na celoj teritoriji Republike Kosovo.

Član 35

8. Radnici (članovi USONK-a) u jubilarnim godinama zaposlenja imaju pravo na jubilarne nagrade od poslednjeg poslodavca [...]

9. Radnici (članovi USONK-a) koji odlaze u penziju imaju pravo na propratnu penziju u visini od tri plate po prosečnoj vrednosti tri poslednje plate radnika.

Član 48

Ukidajuće odredbe

Stupanjem na snagu ovog ugovora stavlja se van snage Kolektivni ugovor o preduniverzitetskom obrazovanju sklopljen između MONT i USONK br. 01B-2200 dana 11.04.2014. godine.

Član 49

Stupanje na snagu

Ovaj kolektivni ugovor će stupiti na snagu danom njegovog potpisivanja od strana potpisnica ovog ugovora.

Prihvatljivost zahteva

25. Sud prvo ispituje da li zahtev podnosioca ispunjava uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje obrazloženi Zakonom i propisani Poslovníkom o radu.

26. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

*1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.
[...]*

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.

27. U nastavku, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47. Zakona
[Individualni zahtevi]

1. *Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.*
2. *Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.*

Član 48
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. [...]”

28. Što se tiče ispunjenja gore navedenih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akte jedne vlasti, nakon iscrpljenja svih dostupnih pravnih lekova. Podnosilac zahteva je takođe pojasnio sva prava i slobode za koje smatra da su povređene, putem odluka redovnih sudova, a u skladu sa uslovima koji su zatraženi u članu 48. Zakona, i podneo je zahtev u skladu sa vremenskim rokom navedenim u članu 49. Zakona.
29. Međutim, Sud dalje treba da oceni da li su ispunjeni uslovi predviđeni u pravilu 39. [Kriterijum o prihvatljivosti] koje propisuje:
 - (2) *Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju.*
30. Sud pre svega primećuje da podnosilac zahteva navodi povredu prava zagantovanih članom 31. i 46. Ustava u vezi sa članom 6. i članom 1. Protokola br. 1 EKLJP i prava zagantovana članom 10. UDLJP-a, prava koja su prema tvrdnjama podnosioca povređena zato što su redovni sudovi:
 - a) pogrešno tumačili zakon, odnosno materijalno pravo zato što se nisu pozvali kao što treba na Zakon o radu, Opšti kolektivni sporazum i zato što su zanemarili Kolektivni ugovor koji je potpisan od strane Ministra Obrazovanja sa USONK 11.04.2014. godine i
 - b) nisu bili dosledni, primenjujući različite sudske prakse od onih koje su primenjivali u sličnim situacijama. Na taj način, po tvrdnjama

podnosioca zahteva, Vrhovni sud mu je povredio ustavnu garanciju prava na pravično i nepristrasno suđenje i samim tim, pravo na imovinu.

a) Vezano za navod podnosioca o pogrešnom tumačenju zakona odnosno materijalnog prava

31. U svetlu ovoga, Sud primećuje da se navodi podnosioca zahteva, u suštini, tiču tumačenja odgovarajućih odredbi materijalnog prava od strane Vrhovnog suda (odnosno Zakona o radu i Opšteg kolektivnog ugovora i zanemarivanje Kolektivnog ugovora koji je potpisan od strane Ministra Obrazovanja sa USONK).
32. Sud ističe svoj opšti stav da pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje, kao i relevantna zakonska tumačenja, u suštini, spadaju u jurisdikciju redovnih sudova. Uloga Ustavnog suda je da obezbedi poštovanje standarda i prava garantovanih Ustavom i shodno tome, on ne može postupati kao sud "četvrtog stepena" (vidi, u vezi sa doktrinom „četvrtog stepena“, predmete Ustavnog suda KI86/11, podnosilac zahteva *Milaim Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. godine, stav 33; kao i spojene predmete KI73/17, KI78/17 i KI85/17, podnosilac zahteva *Istref Rexhepi i 28 drugih*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. novembra 2017. godine, stavovi 46 i 47).
33. S tim u vezi, Sud naglašava da je tumačenje materijalnog i proceduralnog prava primarna dužnost i spada unutar nadležnosti redovnih sudova (pitanje zakonitosti). Uloga Ustavnog suda je samo da utvrdi da li su efekti takvog tumačenja u skladu sa ustavnim normativima i standardima.
34. U ovom konkretnom slučaju, Sud primećuje da je Vrhovni sud pružio jasne i dovoljne razloge za svoje nalaze i zaključke. Tako je Vrhovni sud objasnio da se odgovarajuće odredbe Opšteg kolektivnog ugovora ne mogu primeniti u slučaju podnosioca zahteva, zato što rektorati i dekanati nisu sklopili aneks ugovora sa odgovarajućim sindikatima univerziteta i fakulteta, a u vezi sa isplatama propratnih plata za penziju kao i za jubilarne nagrade, za akademsko osoblje sa zvanjem profesora. Dalje, Vrhovni sud navodi da: „...Profesor je akademsko osoblje sa visokim nazivom imenovan na osnovu procedura određenih Zakonom br. 04 – 037 o visokom obrazovanju Republike Kosova i kao takav ovaj naziv nema položaj radnika koji je uređen Zakonom o radu Kosova. Iz ovih razloga, kao i iz činjenice da u članu 90. 5. Zakona o radu Kosova se propisuje da: Kolektivni ugovor se odnosi na poslodavce i njihove zaposlene koji se slažu da ih kolektivni ugovor obaveže, i ne obaveže i poslodavce i zaposlene koji nisu preduzeli obaveze određene ovim sporazumom, pošto isti, kao u konkretnom slučaju, za akademsko osoblje sa nazivom profesor, nisu ni potpisali. Stvar eventualno spornih plaćanja bi trebalo da se eventualno predviđa Zakonom br. 04 – 037 o visokom obrazovanju Republike Kosovo, a što do sada nije učinjeno.“
35. Samim tim, Sud primećuje da je Vrhovni sud utvrdio da, shodno zakonskoj regulativi na snazi, navodi podnosioca zahteva (u vezi sa isplatom propratnih plata za penziju i jubilarne nagrade) nemaju zakonski osnov.

36. Sud primećuje da je podnosilac izjavio da Vrhovni sud nije uzeo u obzir Kolektivni ugovor potpisan od strane Ministra Obrazovanja i USONK-a dana 11.04.2014. godine. Ipak, Sud ocenjuje da podnosilac zahteva nije argumentovao da ovaj Kolektivni ugovor o Pred-univerzitetskom obrazovanju (iz 2014. godine) podržava njegove navode i zahtev. Sud smatra da, u svetlu odgovarajućih odredbi ovog Kolektivnog ugovora o Pred-univerzitetskom obrazovanju, kao i u svetlu drugih normativnih akata (citiranih iznad), ne može se argumentovati da je bilo arbitrarnih zakonskih tumačenja od strane Vrhovnog suda.
37. Što se tiče navoda podnosioca zahteva u vezi sa nedoslednom praksom Vrhovnog suda, Sud primećuje da se podnosilac zahteva pozvao na odluku Vrhovnog suda u predmetu REV. Nr. 98/2017. Po njemu, u ovom slučaju je Vrhovni sud zauzeo jedan drugi stav u poređenju sa aktuelnim slučajem, a u vezi sa primenom Opšteg kolektivnog ugovora. Ali, nakon analize navedene odluke, Sud primećuje da su okolnosti i karakteristike ova dva slučaja različite. Štaviše, Sud uviđa da je u slučaju na koji se poziva podnosilac zahteva (odnosno slučaj REV. Nr. 98/2017), uz odluku o odbijanju revizije, Vrhovni sud obrazložio da predmet tužbenog zahteva nije bilo utvrđivanje postojanja radnog odnosa na neodređeno vreme, već ocena zakonitosti obaveštenja o ne produžavanju ugovora o radu, a koje je, po Vrhovnom sudu, bilo u suprotnosti sa Zakonom o radu.

b) Vezano za navod podnosioca o povredi prava na imovinu

38. Sud se poziva i na navode podnosioca zahteva u vezi sa povredama prava na imovinu zagarantovanog članom 46. [Zaštita Imovine] Ustava, i članom 1. Protokola br. 1 [Zaštita imovine] EKLJP.
39. Sud podseća da član 46. Ustava i član 1. Protokola br. 1 EKLJP ne garantuju pravo na sticanje imovine (vidi *Van der Mussele protiv Belgije*, stav 48, presuda ESLJP-a od 23. novembra 1983. godine; *Slivenko i drugi protiv Litvanije*, stav 121, presuda ESLJP-a od 9. oktobra 2003. godine).
40. Podnosilac zahteva može navesti povredu člana 1. Protokola br. 1 EKLJP i člana 46. Ustava samo u meri u kojoj se osporene odluke odnose na njegovu „imovinu“. U značenju ove odredbe „imovina“ može biti „postojeća imovina“, uključujući i potraživanja, na osnovu kojih podnosioci zahteva mogu pretendovati na „legitimno očekivanje“ da će dobiti efektivno uživanje nekog vlasničkog prava.
41. U skladu sa praksom ESLJP-a, ne može se reći da bilo kakva „legitimna očekivanja“ nastaju tamo gde postoji spor oko pravilnog tumačenja i primene unutrašnjeg prava i tamo gde su podnesci podnosilaca predstavke naknadno odbačeni od strane nacionalnih sudova (vidi *Kopecký protiv Slovačke*, stav 50 presude ESLJP-a od 28. septembra 2004. godine).
42. Prema tome, Sud utvrđuje da podnosilac zahteva nije podneo nikakav *prima facie* dokaz, niti je potkrepio tvrdnje o tome kako mu je i zašto Vrhovni sud povredio pravo na imovinu koje je garantovano ovom odredbom.

43. Kao rezime, Sud smatra da zahtev podnosioca ne dokazuje da su postupci pred Vrhovnim sudom prouzrokovali povredu njegovih prava garantovanih članom 31. i 46. Ustava, članom 6. i članom 1. Protokola br. 1 EKLJP-a kao i članom 10. UDLJP-a.
44. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i treba se proglasiti neprihvatljivim u skladu sa pravilom 39. stav (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilima 39. (2) i 59. (b) Poslovnika o radu, dana 8. oktobra 2019. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Bekim Sejdiu

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi